

PRAVILNIK O ZAŠTITI I ZDRAVLJU NA RADU

Podgorica, jul 2016. godine

Na osnovu člana 16 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu („Službeni list Crne Gore“, br. 34/14) i člana 33 i 54 Statuta Crnogorski elektroistributivni sistem d.o.o. Podgorica, Odbor direktora je na III sjednici održanoj 12. jula 2016.g. godine, donio

PRAVILNIK O ZAŠTITI I ZDRAVLJU NA RADU

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Pravilnikom o zaštiti i zdravlju na radu (u daljem tekstu: Pravilnik) Crnogorski elektroistributivni sistem (u daljem tekstu: Poslodavac) uređuju se:

- mjere zaštite i zdravlja na radu i način njihovog sprovođenja,
- prava, obaveze i odgovornost zaposlenih,
- prava, obaveze i odgovornost Poslodavca,
- način obavljanja stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu,
- način utvrđivanja i provjere zdravstvenog stanja zaposlenih koji rade na poslovima sa posebnim uslovima rada i drugih zaposlenih,
- način ospozobljavanja i provjere ospozobljenosti zaposlenih za bezbjedan rad,
- korišćenje sredstava i opreme lične zaštite,
- način vođenja evidencija iz oblasti zaštite i zdravlja na radu,
- druga pitanja od značaja za zaštitu i zdravlje na radu.

Član 2

Zaštita na radu obezbjeđuje se primjenom savremenih tehničkih, zdravstvenih, ergonomskih, socijalnih, organizacionih i drugih mjera i sredstava za zaštite na radu, otklanjajući rizike od povređivanja i oštećenja zdravlja ili njihovim suočenjem na propisanu mjeru.

Član 3

Odredbe ovog Pravilnika primjenjuju se na:

- zaposlene kod Poslodavca,
- lica koja obavljaju rad radi ospozobljavanja,
- lica koja po bilo kom pravnom osnovu obavljaju rad za Poslodavca,
- lica koja su po bilo kom pravnom osnovu prisutna u Društvu.

II OPŠTI USLOVI I MJERE ZAŠTITE

Član 4

Projektant koga Poslodavac angažuje, u skladu sa propisima o uređenju prostora i izgradnji objekata, izrađuje tehničku dokumentaciju za izgradnju, rekonstrukciju ili adaptaciju objekata, namijenjene za radne i pomoćne prostorije i objekte gdje se tehnološki proces obavlja na otvorenom prostoru, dužan je da, u skladu sa ovim zakonom, pri izradi tehničke dokumentacije razradi propisane mjere zaštite, u skladu sa tehnološkim projektnim zadatkom.

Poslodavac je dužan da od ovlašćenog pravnog lica ili preduzetnika obezbijedi reviziju (ocjenu) da je tehnička dokumentacija izrađena u skladu sa propisima koji se odnose na zaštitu i zdravlje na radu, tehničkim propisima i standardima, da je obezbijeđena zaštita zaposlenih u objektima za koje je izrađena tehnička dokumentacija za proces rada koji će se obavljati u njima, odnosno da su ispunjeni uslovi iz tehnološkog projektnog zadatka.

Prilikom organizovanja rada i radnog procesa Poslodavac je dužan, da obezbijedi mjere zaštite sprečavanjem, uklanjanjem i kontrolom rizika na radu, obavještavanjem i osposobljavanjem zaposlenih, uz odgovarajuću organizaciju i potrebna sredstva.

Član 5

Projektovanjem, izgradnjom novih i rekonstrukcijom postojećih, korišćenjem i održavanjem tehnoloških procesa rada sa pripadajućim objektima i sredstvima za rad, Poslodavac je dužan da obezbijedi da se rad zaposlenih obavlja na bezbjedan način, a hemijske, fizičke (osim jonizujućih i nejonizujućih zračenja) i biološke štetnosti, mikroklima i osvjetljenje na radnim mjestima i u radnim i pomoćnim prostorijama usklade sa propisanim mjerama zaštite i normativima za djelatnost koja se obavlja na tim radnim mjestima i u tim prostorijama.

Pri izgradnji, rekonstrukciji ili rušenju objekta, angažovani izvođač radova dužan je da izradi plan mjera zaštite, odnosno elaborat o uređenju gradilišta u skladu sa posebnim zakonom.

Prethodni i periodični pregledi

Član 6

Prethodni i periodični pregledi i ispitivanja sredstava za rad vrše se u cilju obezbjeđivanja kvaliteta izvedenih radova i rada na propisan način u toku izvođenja procesa rada.

Poslodavac je dužan, da zaposlenim sredstva za rad da na upotrebu, samo ako posjeduje stručni nalaz odnosno izvještaj o njihovim izvršenim pregledima i ispitivanjima, sa ocjenom da su na njima obezbijeđene propisane mjere zaštite.

Član 7

Periodični pregledi i ispitivanja sredstava i opreme lične zaštite na radu vrše se radi utvrđivanja:

- da li su izrađena u skladu sa propisima zaštite i zdravlja na radu,
- da li su izrađena i da li su uz sredstva priložena uputstva za njihovu upotrebu, način ispitivanja, održavanja i korišćenja,
- da li su sredstva i oprema lične zaštite na radu prilagođena namjeni u odnosu na sredstva za rad i radnu sredinu,
- da li su na sredstvima i opremi lične zaštite na radu vidno istaknuti podaci: vrsta, tip, serija, namjena, fabrički broj i da li posjeduju ateste o kvalitetu materijala od kojih su izrađena.

Član 8

Periodičnim ispitivanjima radne sredine podvrgavaju se u skladu sa propisima iz zaštite i zdravlja na radu, standardima i drugim propisima, radne prostorije i radni prostori u kojima se zbog tehničko-tehnoloških i drugih radnih procesa javljaju ili stvaraju:

- fizičke štetnosti,
- hemijske štetnosti,
- biološke štetnosti,
- štetna zračenja,
- nepovoljni mikroklimatski uslovi.

Član 9

Periodični pregledi i ispitivanja vrše se na način, po postupku i u rokovima koji su utvrđeni posebnim propisima.

Član 10

Periodične preglede i ispitivanja vrši pravno lice ovlašćeno za obavljanje stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu.

O izvršenom periodičnom pregledu i ispitivanju ovlašćeno pravno lice dužno je da sačini stručni nalaz o izvršenom pregledu i ispitivanju sa stručnim mišljenjem o stepenu obezbjeđenja propisanih mjera zaštite na radu.

III PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVCA

Obezbeđivanje mjera zaštite

Član 11

Poslodavac je dužan da obezbijedi mjere zaštite sprečavanjem, uklanjanjem i kontrolom rizika na radu, obavještavanjem i osposobljavanjem zaposlenih, uz odgovarajuću organizaciju i potrebna sredstva.

Posebne kategorije zaposlenih

Član 12

Zaposlena žena i zaposleni mlađi od 18 godina života ne mogu se rasporediti na radno mjesto na kojem se pretežno obavljaju naročito teški fizički poslovi, rad pod zemljom ili pod vodom, niti na poslovima koji bi mogli štetno i s povećanim rizikom da utiču na njihovo zdravlje i život.

Zaposlenoj ženi za vrijeme trudnoće i žena koja ima dijete mlađe od tri godine života i zaposlenom mlađem od 18 godina života ne može se odrediti da radi duže od punog radnog vremena, niti noću.

Poslodavac je dužan da zaposlenog invalida, rasporedi na poslove koji odgovaraju njegovoj preostaloj radnoj sposobnosti u stepenu stručne spreme, u skladu sa Aktom o sistematizaciji.

Ako se zaposleni invalid ne može rasporediti u smislu stava 3 ovog člana, Poslodavac je dužan da mu obezbijedi druga prava, u skladu sa Zakonom o radu.

Sprovođenje mjera zaštite

Član 13

Poslodavac je dužan da sprovodi mjere zaštite, poštujući sljedeća načela:

- izbjegavanje rizika,
- procjenjivanje rizika,
- eliminisanje rizika na izvoru,
- prilagođavanje rada i radnog mjesa zaposlenom, naročito u pogledu konstruisanja radnog mjesa, izboru sredstava za rad, izboru radnih i proizvodnih metoda sa osvrtom na naročito izbjegavanje monotonog rada i rada pri već određenoj brzini i smanjenja njihovog dejstva na zdravlje,
- prilagođavanje tehničkom napretku,
- zamjena opasnih bezopasnim ili manje opasnim okolnostima,
- razvoja sveobuhvatne politike zaštite i zdravlja na radu, koja uključuje tehnologiju, organizaciju rada, radne uslove, međuljudske odnose i faktore radne sredine,
- davanje prednosti kolektivnim mjerama zaštite u odnosu na individualne mjere zaštite,
- davanje odgovarajućih uputstava i obavještenja zaposlenim.

Procjena rizika

Član 14

Poslodavac je dužan da doneše Akt o procjeni rizika za sva radna mjesa i da utvrdi način i mјere za otklanjanje rizika, odnosno suočenje rizika na najmanju moguću mjeru i obezbijedi njihovo sprovođenje.

Aktom o procjeni rizika utvrđuje se: identifikacija odnosno otkrivanje opasnosti; koja radna mjesta su izložena identifikovanim opasnostima; vjerovatnoća nastanka povrede na radu, profesionalne bolesti, odnosno bolesti u vezi sa radom; da li je rizik prihvatljiv; moguće vrste opasnosti i štetnosti na radnom mjestu i radnoj okolini na osnovu kojih se vrši procjena rizika od nastanka povreda i zdravstvenog oštećenja zaposlenih.

Poslodavac je dužan da izmijeni Akt o procjeni rizika u slučaju pojave svake nove opasnosti i promjene nivoa rizika u procesu rada; kada postojeće mjere zaštite nijesu dovoljne, odnosno nijesu odgovarajuće; adaptacije, rekonstrukcije, havarije, generalnog remonta.

Organizovanje rada i radnog procesa

Član 15

Poslodavac je dužan da organizacijom rada i radnog procesa obezbijedi mjere zaštite u skladu sa Zakonom. Poslodavac je dužan da obezbijedi da pristup mjestu rada u radnoj sredini na kome prijeti ozbiljna i/ili određena opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja imaju samo ona lica koja su sposobna za bezbjedan rad na tom radnom mjestu, koja su dobila posebna uputstva za rad na takvom mjestu i koja su opremljena odgovarajućim sredstvima i opremom lične zaštite na radu.

Poslodavac je dužan da svako lice koje se po bilo kom osnovu nalazi u radnoj prostoriji, krugu poslodavca ili gradilištu upozori na opasna mjesta ili na štetnosti po zdravlje koje se javljaju u tehnološkom procesu, na mjere zaštite koje mora da primijeni i da ga usmjeri na bezbjedne zone za kretanje.

Poslodavac je dužan da na mjestima rada, kao i sredstvima za rad postavi natpise, upozorenja na službenom jeziku i jezicima u službenoj upotrebi i znakove zaštite i zdravlja na radu u skladu sa aktom organa državne uprave nadležnog za poslove rada.

Zdravstveni pregledi zaposlenih

Član 16

Poslodavac je dužan da obezbijedi zdravstveni pregled zaposlenih, koji se raspoređuju na radna mjesta sa posebnim uslovima rada odnosno sa povećanim rizikom i u slučajevima ponovnog angažovanja zaposlenog, koji je odsustvovao sa rada duže od godinu dana.

Vrsta, način, obim i rokovi obavljanja zdravstvenih pregleda, određuju se u skladu sa posebnim propisom nadležnog organa državne uprave.

Ako se u postupku zdravstvenog pregleda utvrdi da zaposleni ne ispunjava posebne zdravstvene uslove za obavljanje poslova na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, Poslodavac je dužan da ga rasporedi na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima, u skladu sa Aktom o sistematizaciji.

Ukoliko se zaposleni ne može rasporediti, Poslodavac je dužan da mu obezbijedi druga prava u skladu sa Zakonom o radu i kolektivnim ugovorom.

Utvrđivanje zdravstvenog stanja zaposlenih se bliže utvrđuje Procedurom o utvrđivanju i kontrolisanju zdravstvenog stanja koju donosi Izvršni direktor Društva.

Ospozobljavanje i provjera ospozobljenosti zaposlenih

Član 17

Poslodavac je dužan da izvrši ospozobljavanje za bezbjedan rad zaposlenog kod zasnivanja radnog odnosa, raspoređivanja na drugo radno mjesto, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih ili zamjene sredstava za rad, promjene procesa rada i ponovnog raspoređivanja na rad poslije odsustvovanja koje je trajalo duže od godinu dana.

Član 18

Ospozobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad vrši se po Programu ospozobljavanja za bezbjedan rad (u daljem tekstu: Program), kojim se bliže uređuju:

- cilj ospozobljavanja,
- radna mjesta sa ocjenom rizika, propisanim mjerama zaštite, uputstvima za bezbjedan rad i dr.,
- uslove rada, sredstva za rad, sredstva i oprema lične zaštite na radu opasne materije i radna mjesta sa posebnim uslovima rada,
- vrijeme trajanja ospozobljavanja (posebno za teorijski, posebno za praktični dio),
- način i postupak izvođenja teorijskog i praktičnog ospozobljavanja (kurs, seminar, samoobrazovanje, predavanja i razgovor),
- način provjere ospozobljenosti za bezbjedan rad.

Program donosi Izvršni direktor Društva.

Član 19

Ospozobljavanje zaposlenih vrši Stručna služba zaštite i zdravlja na radu Poslodavca (u daljem tekstu Služba).

Siguran i bezbjedan rad

Član 20

Poslodavac je dužan da obezbijedi da pristup radnom mjestu i radnoj sredini, na kome prijeti neposredna opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja (rad u blizini napona i sl.) imaju samo lica koja su ospozobljena za bezbjedan rad, koja su dobila posebna uputstva za rad na takvom mjestu i koja su snabdjevena odgovarajućim sredstvima i opremom za ličnu i kolektivnu zaštitu na radu.

Član 21

Osnovna pravila i mjere sigurnosti za bezbjedan rad, propisuju se Pravilima za bezbjedan rad (u daljem tekstu Pravila), kako bi se obezbijedila najveća moguća zaštita života i zdravlja

zaposlenih i drugih lica koja učestvuju u radnim procesima ili su prisutna u procesu rada i radnoj sredini.

Pravilima se naročito propisuje:

- obavezna procedura za obezbjeđenje mesta rada prije početka izvođenja radova,
- organizacija izvođenja radova i kretanja lica,
- dokumenta za rad i rukovođenje radovima.

Pravila donosi Izvršni direktor Društva.

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada

Član 22

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada su radna mjesta na koja mogu biti raspoređeni i obavljati poslove tih radnih mjesta samo zaposleni koji pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavaju i posebne uslove u pogledu pola, godina života, školske spreme, stručne osposobljenosti, zdravstvenog stanja i psihičkih sposobnosti.

Organ državne uprave nadležan za poslove rada, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja, propisuje koji poslovi se smatraju poslovima sa posebnim uslovima rada, kao i posebne uslove koje treba da ispuni zaposleni za rad na tim poslovima.

Poslodavac ne može raspoređiti zaposlenog da radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, ukoliko prethodno nije utvrdio da zaposleni ispunjava propisane posebne uslove.

Zaposleni koji radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada je dužan da odmah obavijesti neposredno prepostavljenog, ako ocijeni da nije sposoban da radi takve poslove, kao i da obavi zdravstveni pregled na koji ga je uputila Služba, u ime Poslodavca.

Poseban ugovor o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite

Član 23

Poslodavac, kao investitor, dužan je da svim izvođačima radova zaključi Poseban ugovor o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite, kao i o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima.

Kada Poslodavac angažuje dva ili više izvođača radova da istovremeno izvode radove na istom, odnosno zajedničkom gradilištu ili radilištu, svaki od njih je dužan da organizuje izvođenje radova tako da zaposleni jednog izvođača pri izvođenju radova ne ugrožava zaštitu i zdravlje zaposlenih kod drugih izvođača.

Angažovani izvođači koji izvode radove dužni su da, prije početka radova, zaključe Poseban ugovor o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite, kao i o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima.

Poseban ugovor o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite, kao i o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima se obavezno se dostavlja Inspekciji rada, najkasnije pet dana prije početka radova.

Informisanje zaposlenih

Član 24

Poslodavac je dužan da zaposlenog ili predstavnika zaposlenih informiše pisanim putem u vezi sa:

- rizicima po zaštitu i zdravlje na radu, mjerama zaštite i aktivnostima u odnosu na svaku vrstu radnog mesta i/ili posla;
- načinom organizovanja i pružanja prve pomoći, zaštite od požara, postupku evakuacije zaposlenih pri pojavi ozbiljnih i neposrednih opasnosti i o licima koja su zadužena za sprovođenje ovih mjera.

Poslodavac je dužan da izvođača radova čije je zaposlene angažovao da rade kod njega, po bilo kom osnovu, na adekvatan način informiše o pitanjima utvrđenim u stavu 1 ovog člana, kao i licima zaduženim za njihovo sprovođenje.

Poslodavac je dužan da predstavnika zaposlenih informiše, o pravima i obavezama koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu i na taj način mu omogući pristup:

- procjeni rizika i mjerama zaštite, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima;
- odlukama o mjerama zaštite koje se moraju preuzeti, kao i ako je potrebno o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koristi;
- evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana;
- izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih;
- podacima nastalim iz mjera i radnji inspekcijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu.

Saradnja sa zaposlenim i predstavnikom zaposlenih

Član 25

Poslodavac, zaposleni i predstavnik zaposlenih su dužni da sarađuju u vezi sa:

- svakom mjerom koja može značajno uticati na zaštitu i zdravlje na radu;
- aktivnostima u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu, određivanjem lica za sprovođenje mjera prve pomoći, zaštite od požara i evakuacije zaposlenih;
- podacima o procjeni rizika i mjerama zaštite, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima;
- odlukama o mjerama zaštite koje se moraju preuzeti, kao i ako je potrebno o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koriste;
- evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana;

- izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih;
- mjerama i radnjama inspekcijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu;
- angažovanjem pravnog lica ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova;
- planiranjem i organizovanjem osposobljavanja i provjere osposobljenosti iz zaštite i zdravlja na radu.

Član 26

Poslodavac je dužan da omogući predstavniku zaposlenih da svoje primjedbe u vezi zaštite i zdravlja na radu dostave nadležnom inspektoru u postupku vršenja inspekcijskog nadzora.

Poslodavac je dužan da predstavniku zaposlenih obezbijedi odgovarajuće oblike osposobljavanja iz oblasti zaštite i zdravlja na radu, u toku radnog vremena kod Poslodavca.

Predstavnici zaposlenih ne smiju da budu dovedeni u nepovoljniji položaj zbog obavljanja poslova zaštite i zdravlja na radu.

Sredstva za rad i sredstva i oprema lične zaštite na radu

Član 27

Poslodavac je dužan da nabavi, da na upotrebu i obezbijedi da zaposleni sredstva i opremu lične zaštite na radu koristi u skladu njihovom namjenom i zakonskim propisima.

Član 28

Zaposleni je dužan da na propisan način upotrebljava sredstva i opremu lične zaštite na radu, da ih održava i nadoknadi štetu Poslodavcu za oštećeno ili nestalo sredstvo, ako je do oštećenje ili nestanka došlo njegovom krivicom.

Član 29

Oštećeno sredstvo i oprema lične i kolektivne zaštite na radu povlače se iz upotrebe i zamjenjuju novim bez obzira na to da li je rok trajanja istekao.

Poslodavac je dužan da obezbijedi minimalnu količinu opreme i sredstava lične i kolektivne zaštite, koja se kao rezerva nalazi u Skladištu Sektora za zaštitu i zdravlje na radu, zaštitu životne sredine i opšte usluge.

Član 30

Sredstva i oprema lične i kolektivne zaštite na radu utvrđuju se normativom.

Normativ sredstva i oprema lične i kolektivne zaštite na radu donosi Izvršni direktor Društva.

Prva pomoć

Član 31

Poslodavac je dužan da organizuje i obezbijedi pružanje prve pomoći zaposlenom u slučaju povrede na radu ili iznenadne bolesti na radnom mjestu do upućivanja zaposlenog u zdravstvenu ustanovu.

Obuka i provjera obučenosti zaposlenog za pružanje prve pomoći vrši se u okviru osposobljavanja za bezbjedan rad.

Poslodavac je dužan da u objektima, u kojima prema Aktu o procjeni rizika postoji povećana opasnost od povređivanja zaposlenih, postavi odgovarajuću opremu za pružanje prve pomoći.

Zaštita od požara

Član 32

Zaštitu od požara Poslodavac ostvaruje primjenom sljedećih preventivnih mjera:

- postavljanjem i održavanjem u ispravnom stanju protivpožarnih aparata i drugih sredstava za gašenje požara,
- održavanjem u ispravnom stanju električnih instalacija i drugih uređaja u poslovnim zgradama i elektroenergetskim postrojenjima,
- održavanjem prostora oko elektroenergetskih postrojenja i pravilnim skladištenjem i redovnim uklanjanjem zapaljivih materija.

Evakuacija

Član 33

Postupak evakuacije zaposlenih u slučaju opasnosti utvrđuje se Planom spašavanja i evakuacije koji donosi Izvršni direktor Društva.

Poslodavac je dužan da obezbijedi kontakt sa odgovarajućim službama za hitne intervencije vidnim isticanjem brojeva telefona ovih službi na za to određenom mjestu.

Član 34

Poslodavac će odrediti zaposlene za pružanje prve pomoći, zaštitu od požara i evakuaciju zaposlenih, u skladu sa propisima koji uređuju ovu oblast.

Ozbiljna, neposredna i neizbjegna opasnost

Član 35

Poslodavac je dužan da obavijesti sve zaposlene koji su ili bi mogli biti izloženi ozbiljnoj ili neposrednoj opasnosti o vrsti rizika i o mjerama zaštite.

Poslodavac je dužan da prilikom ozbiljne, neposredne i neizbjježne opasnosti, mjerama i uputstvima, zaposlenim omogući zaustavljanje rada i upućivanje na bezbjedno mjesto.

Poslodavac ne može zahtijevati od zaposlenih, da nastave rad u situaciji u kojoj postoji ozbiljna i neposredna opasnost, osim u slučaju spašavanja ljudskih života.

Kolektivno osiguranje

Član 36

Poslodavac je dužan da zaposlene obavezno osigurava od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom.

Premije za osiguranje padaju na teret Poslodavca, a određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom.

Oslobađanje od odgovornosti

Član 37

U slučaju da je kod Poslodavca došlo do neobičnih i nepredvidivih okolnosti koje su van kontrole Poslodavaca ili posebnih događaja čije posljedice nije bilo moguće izbjegći uprkos sprovedenim mjerama zaštite, Poslodavac se oslobađa od odgovornosti.

IV PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIH

Prava i obaveze zaposlenih

Član 38

Zaposleni ima pravo i obavezu da se prije početka rada upozna sa mjerama zaštite na poslovima radnog mjesta na koje je raspoređen, kao i da se osposobljava za njihovo sprovođenje.

Zaposleni ima pravo i obavezu da Poslodavcu daje predloge, primjedbe i obavještenja o pitanjima zaštite i zdravlja na radu.

Zaposleni ima pravo i obavezu da obavi zdravstveni pregled koji odgovara riziku za zaštitu i zdravlje na radnom mjestu, na koji ga upućuje Poslodavac, u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu i propisima iz oblasti zdravstvene zaštite.

Pravo na odbijanje rada

Član 39

Zaposleni ima pravo da odbije da radi, ako:

- prethodno nije upoznat sa svim opasnostima ili štetnostima, odnosno rizicima na radu ili ako mu Poslodavac nije obezbijedio propisani zdravstveni pregled,
- prijeti neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nijesu sprovedene propisane mjere zaštite, sve dok se te mjere ne obezbijede,
- na sredstvu za rad nijesu obezbijeđene propisane mjere zaštite i time mu je neposredno ugrožen život i zdravlje.

Kada zaposleni odbije da radi dužan je da se pisano obrati neposredno prepostavljenom, odnosno Poslodavcu radi preuzimanja mera koje po mišljenju zaposlenog nijesu sprovedene.

Kada zaposleni odbije da radi, a Poslodavac smatra da zahtjev zaposlenog nije opravдан, Poslodavac je dužan da odmah obavijesti Inspekciju rada.

Pravo na napuštanje radnog mesta

Član 40

U slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti po život i zdravlje, zaposleni može da preuzme odgovarajuće mjeru u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja su mu na raspolaganju, a u slučaju neizbjegljive opasnosti ima pravo da napusti opasno radno mjesto, radni proces odnosno radnu sredinu.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana zaposleni nije odgovoran za štetu koja bi mogla da nastane njegovim djelovanjem, osim ako je istu prouzrokovao namjerno ili iz grube napažnje.

Obaveze zaposlenih

Član 41

Zaposleni je obavezan da u skladu sa sposobljeničtvu i uputstvima koja je dobio od Poslodavca:

- za vrijeme rada primjenjuje propisane mjeru zaštite, vodi računa o svojoj i zaštiti i zdravlju na radu drugih zaposlenih na koje utiče svojim radom ili postupcima pri obavljanju posla, namjenski koristi sredstva za rad, opasne materije, sredstva i opremu lične zaštite na radu i zaštitne uređaje, sarađuje sa neposredno prepostavljenim i stručnom službom kako bi se sprovele propisane mjeru zaštite na poslovima na kojima radi,
- u skladu sa svojim saznanjima, odmah obavijesti neposredno prepostavljenog i Stručnu službu, pisano ili usmeno, ili preko predstavnika zaposlenih o nepravilnostima, nedostacima, štetnostima, opasnostima ili drugoj pojavi koja bi na radnom mjestu mogla da ugrozi njegovo ili zdravlje drugih zaposlenih,
- sarađuje sa neposredno prepostavljenim i Stručnom službom dok se ne obezbjede bezbjedni uslovi za rad.

Ako Poslodavac, poslije dobijenog obavještenja iz stava 1 alineja 2 ovog člana, ne otkloni nepravilnosti, štetnosti, opasnosti ili druge pojave u roku od tri dana ili ako zaposleni

smatra da za otklanjanje utvrđenih pojava nijesu sprovedene odgovarajuće mјere zaštite, može zatražiti intervenciju Inspekcije rada i o tome obavijestiti Službu.

Zabрана upotrebe sredstava zavisnosti

Član 42

Zabranjeno je uzimanje alkohola i drugih sredstava zavisnosti u toku radnog vremena kao i unošenje ovih sredstava u prostorije Društva.

Zaposleni ne može da započne i obavlja rad pod uticajem sredstava zavisnosti (alkohol, droga i sl.).

Zaposleni je dužan da se podvrgne provjeri ako se na osnovu njegovog ponašanja može prepostaviti da je pod uticajem alkohola ili nekog drugog sredstva zavisnosti.

Postupak provjere sprovodi se pod nadzorom Službe u skladu sa Procedurom o provjeri upotrebe alkohola i drugih sredstava zavisnosti, koju donosi Izvršni direktor Društva.

Odgovornost zaposlenih

Član 43

Zaposleni podliježe odgovornosti u slučaju nepridržavanja propisanih mјera zaštite i ne izvršavanja obaveza utvrđenih Ugovorom o radu zaposlenog, Zakonom i aktima Društva.

Zaposleni koji se ne pridržava propisanih mјera zaštite na radu čini povredu radne obaveze, odnosno prekršaj, saglasno odredbama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu i Kolektivnog ugovora i Ugovora o radu .

V ORGANIZOVANJE POSLOVA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU

Obavljanje stručnih poslova

Član 44

Radi obavljanja poslova zaštite i zdravlja, Poslodavac organizuje Stručnu službu za zaštitu i zdravlje na radu.

Poslodavac je odgovaran za zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih bez obzira na način organizovanja i obavljanja tih poslova.

Prava stručne službe

Član 45

Poslodavac je dužan da omogući Službi nezavisno i samostalno obavljanje poslova u skladu sa ovim zakonom, kao i pristup svim podacima od značaja za zaštitu i zdravlje na radu.

Zaposleni u Službi su dužni da polože stručni ispit za lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu.

Poslodavac je dužan da zaposlenim u Službi, obezbijedi usavršavanje znanja iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Služba je neposredno odgovorna Poslodavcu.

Obaveze Stručne službe

Član 46

Stručna služba vrši sljedeće poslove:

- 1) savjetuje Poslodavca pri planiranju, izboru i održavanju sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
- 2) savjetuje Poslodavca kod opremanja i uređivanja radnog mesta, uzimajući u obzir i uslove radne sredine;
- 3) učestvuje u izradi stručne podloge za Akt o procjeni rizika;
- 4) organizuje prethodna i periodična ispitivanja uslova radne sredine (hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti, mikroklima i osvijetljenosti);
- 5) organizuje periodične pregledе i ispitivanja sredstava za rad, električnih i drugih instalacija;
- 6) predlaže mјere za poboljšanje uslova rada, naročito na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada odnosno povećanim rizicima;
- 7) na svim poslovima kod Poslodavca prati primjenu mјera zaštite i održavanja sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu u ispravnom stanju;
- 8) obezbeđuje uputstva za bezbjedan rad i kontrolise njihovu primjenu;
- 9) prati stanje u vezi sa povredama na radu i profesionalnim bolestima kao i bolestima u vezi sa radom, učestvuje u utvrđivanju njihovih uzroka i priprema izveštaje sa predlozima mјera za Poslodavca;
- 10) priprema i učestvuje u osposobljavanju zaposlenih za bezbjedan rad;
- 11) predlaže mjeru zabrane rada na radnom mjestu ili upotrebe sredstva za rad, u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život ili zdravlje zaposlenog, o čemu odmah obavještava Poslodavca i predstavnika zaposlenih;
- 12) neposredno sarađuje i koordinira po svim pitanjima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu sa ovlašćenom ustanovom za zdravstvenu zaštitu zaposlenih;
- 13) vodi i stara se o evidencijama iz zaštite i zdravlja na radu;
- 14) druge poslove koje mu odredi Poslodavac.

U slučaju kada Poslodavac dozvoli dalji rad i pored preduzetih mјera u smislu stava 1 tačka 11 ovog člana Stručna služba je dužna da o tome obavijesti Inspekciju rada.

VI POVREDE NA RADU

Član 47

Povredom na radu smatra se povreda zaposlenog koja se dogodi u direktnoj uzročnoj, prostornoj i vremenskoj povezanosti sa obavljanjem poslova radnog mjesta.

Poslodavac je dužan da zaposlenom koji se povrijedio na radu na propisanom obrascu izda izvještaj o prijavi povrede na radu.

Član 48

Zaposleni je dužan da povredu na radu odmah prijavi organizatoru procesa rada.

Stručna služba je dužna da u roku od 24 sata, od nastanka, pisano prijavi inspekciji rada svaku smrtnu, kolektivnu, tešku i drugu povredu na radu, koja uzrokuje odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi zaštitu i zdravlje zaposlenih.

Stručna služba je dužna da izda zaposlenom koji je povrijeđen i zdravstvenoj ustanovi u kojoj je izvršen pregled zaposlenog izvještaj o povredi na radu, u roku i na obrascu koji se propisuje aktom organa državne uprave nadležne za poslove zdravlja.

Ukoliko zbog težine povrede zaposleni nije u mogućnosti da povredu prijavi, povredu je dužan da prijavi zaposleni koji je svjedok događaja.

Organizator procesa rada je dužan da odmah po prijavi povrede obavijesti Stručnu službu, sačini zapisnik o povredi, uzme izjave od očevidaca i preduzme druge radnje koje su od značaja za ostvarivanje prava zaposlenog po osnovu povrede na radu.

Postupak način prijavljivanja i izdavanja izvješaja o povredi na radu bliže će se definisati Procedurom o povredi na radu, koju donosi Izvršni direktor Društva.

VII EVIDENCIJE I IZVJEŠTAJI

Član 49

Stručna služba je dužna da vodi i čuva evidencije o:

- 1) radnim mjestima, sa posebnim uslovima rada odnosno zaposlenima raspoređenim na radna mjesta sa posebnim uslovima rada odnosno povećanim rizikom,
- 2) zaposlenim raspoređenim na radna mjesta, a posebno o zaposlenima raspoređenim na radna mjesta sa posebnim uslovima rada odnosno povećanim rizikom,
- 3) povredama na radu, profesionalnim bolestima i bolestima u vezi sa radom,
- 4) zaposlenima sposobljenim za bezbjedan rad,
- 5) opasnim materijama koje se koriste u toku rada,
- 6) izvršenim ispitivanjima radne sredine,

- 7) izvršenim pregledima i ispitivanjima sredstava za rad, sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite na radu,
- 8) izvještajima iz člana 51 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu,
- 9) prethodnim i periodičnim zdravstvenim pregledima,
- 10) tehničkoj dokumentaciji (glavne projekte),
- 11) dokumentaciji iz zaštite i zdravlja na radu (atest, zapisnik o stručnom nalazu, uputstva za rukovanje i održavanje sredstava za rad i sl.).

Evidencije iz stava 1 ovog člana vode se u skladu sa odredbama Pravilnika o vođenju evidencija iz oblasti zaštite na radu ("Sl. List RCG", br. 67/05) na propisanim obrascima.

Član 50

Stručna služba za zaštitu i zdravlje na radu dužna je da, najmanje jednom godišnje, sačini Izvještaj o zaštiti i zdravlju na radu zaposlenih koji se razmatra na sjednici organa upravljanja Društva zajedno sa izvještajima o poslovanju.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 51

Izvršni direktor Društva će, najkasnije u roku do 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, donijeti:

- Pravila za bezbjedan rad;
- Normativ sredstava lične i kolektivne zaštite;
- Program osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan rad;
- Proceduru o utvrđivanju i kontrolisanju zdravstvenog stanja zaposlenih;
- Proceduru o povredama na radu;
- Proceduru o provjeri upotrebe alkohola i drugih sredstava zavisnosti.

Član 52

Izmjene i dopune ovog Pravilnika vrše se po postupku i na način utvrđen za njegovo donošenje.

Član 53

Ovaj Pravilnik stupa na snagu naredni dan od dana isticanja na oglasnoj tabli.

PREDsjEDNIK
Miodrag Čanović dipl.el.ing.

